

Ilomantsin kunta
kirjaamo@ilomantsi.fi

Lausuntopyyntönnö 24.3.2026

Lausunto Eteläisen kultalinjan kaivoshankeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta / Ilomantsin kunta

Ilomantsin kuntaympäristölautakunta on käynnistänyt 23.1.2024 Kuittila Korvilansuon osayleiskaavan laatimisen Endomines Oy:n kaavoitusaloitteesta. Osayleiskaavan vireilletulosta kuulutettiin 27.3.2024 ja aikaisempi OAS oli nähtävillä 27.3-26.4.2024. Kaivoshankkeen suunnittelu on edennyt ja suunnittelualaue on laajentunut merkittävästi. Kaavoitettavan alueen pinta-ala on noin 8424 hehtaaria eli noin 84 neliökilometriä. Alueen halkaisija on koillinen-lounas-suunnassa enimmillään noin 15 kilometriä ja kaakko-luode-suunnassa noin 7 kilometriä. Kaavan nimeksi on muutettu Eteläisen kultalinjan kaivoshankkeen osayleiskaava. Muutosten vuoksi päivitetty OAS asetetaan uudestaan nähtäville 25.3.-24.4.2026.

Kaavoitettavalla alueella ovat voimassa Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaihemaakuntakaava (turve, suot ja rakennettu kulttuuriympäristö) ja 2. vaihemaakuntakaava (energia ja maisemat). Osayleiskaava-alue sijaitsee pääasiassa ns. valkealla alueella, eli alueelle ei kohdistu maakuntakaavamerkintöjä yleisiä suunnittelumääräyksiä lukuun ottamatta. Alueella sijaitsevia maakuntakaavamerkintöjä ovat kaivosalue (EK), turvetuotannon kannalta tärkeä alue (tu), ohjeellinen ulkoilureitti, seututie (st) ja pohjavesialue (pv). Alueen lähellä sijaitsee turvetuotantoalue (EO/tu), luonnonsuojelualue (SL), 110 kV:n sähkölinjan yhteystarve, arvokas harju- tai moreenialue (ge-1), ohjeellinen moottorikelkkailureitti ja maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohde (ma/km). Maakuntakaavan sisältö on osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa asianmukaisesti dokumentoitu.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto toteaa, että Endomines Oy:n kaivoshanke toteuttaa uuden Pohjois-Karjalan maakuntaohjelman POKAT 2029 kestäväen mineraalitalouden tavoitteita, joissa tuetaan vastuullista kaivostoimintaa ja jalostusarvon nostoa. Hankkeen laajuuden ja kaivostoimintaan liittyvien riskien takia tulee ympäristövaikutuksiin kiinnittää erityistä huomiota. Maakuntaliitto lausui hankkeeseen liittyen YVA-lain mukaisesta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta erikseen, jossa korosti mm. vesiin kohdistuvien vaikutusten merkitystä.

Maakuntakaavan toteuttamisen kannalta keskeistä on turvata retkeilyreittien ja Ilomantsin Sotatie -reitin säilyminen. YVA-ohjelmassa todetaan, että Susitaipaleen pitkä vaellusreitti tulee säilymään, mutta suunniteltu kaivostoiminta katkaisee Kulkijan polun. Se tarkoittaisi Pogostan kierroksena tunnetun reittikokonaisuuden menetystä. Kulkijan polku yhdistää Taitajan Taival -reitin Susitaipaleeseen, jolloin valittavissa on retkeilijöiden suosima mahdollisuus rengasreittiin. Eteläisen kultalinjan toimintojen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa olisi hyvä säilyttää hyvät retkeilymahdollisuudet, jotka profiloivat Ilomantsia jo valtakunnallisestikin. Lyhyen karttatarkastelun perusteella

Kulkijan polku voidaan ohjata melko pienin muutoksin sivuamaan suunniteltuja potentiaalisia louhinta- ja sivukivialueita.

Maakuntaliitto pyytää huomioimaan myös Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, liiteosiossa 1 esitetyn Ilomantsin sotatienä tunnetun matkailutien. Matkailuteitä ei nykylinjauksen mukaan esitetä enää kaavakartalla, vaikka niillä todetaan olevan tärkeä maakunnallinen tai valtakunnallinen arvo myös tulevaisuudessa.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Markus Hirvonen
maakuntajohtaja

Lisätietoja:

Jukka Nykänen, ympäristöasiantuntija
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi
puh. 0504120717

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Voitte tarkastaa allekirjoituksen oikeellisuuden kirjaamosta.